

Stakeholderoverleg - Ontwerprapport 2021 - startdatum 1 januari 2022 - 3 delen

Het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) publiceerde op 11 mei 2021 deel 1 en 2 van haar ontwerprapport 2021 voor stakeholderoverleg. Deel 3 werd op 28 mei 2021 gepubliceerd. De stakeholders werden opgeroepen om deze 3 onderdelen van het ontwerprapport grondig te bestuderen en eventuele opmerkingen via mail uiterlijk op 6 juni 2021 aan het VEKA te bezorgen.

Het VEKA heeft voor deel 1 van 3 stakeholders/organisaties en voor deel 2 en deel 3 telkens van 1 stakeholder/organisatie tijdig opmerkingen ontvangen. De opmerkingen van de stakeholders worden hieronder beknopt weergegeven en beantwoord. Waar nodig werden ze verwerkt in het definitieve rapport, dat aan de minister werd bezorgd.

Een deel van de ontvangen opmerkingen handelt over de bepalingen en wettelijk vastgelegde parameters van het Energiedecreet en het Energiebesluit.

Zo werden opmerkingen ontvangen over:

- de waarde van de bandingdeler voor groene stroom (€97);
- de definitie van burgerparticipatie;
- de methodiek om het aantal vollasturen te bepalen bij GS cat. 4 en GS cat. 4/1;
- de plafonnering van de opstalvergoeding bij GS cat. 4 en GS cat. 4/1;
- het projectrendement.

Het VEKA herhaalt dat het de reglementaire bepalingen moet toepassen zoals ze in het Energiedecreet en het Energiebesluit (of andere wetgevende teksten) zijn vastgelegd. Het komt immers aan een administratieve overheid niet toe deze bepalingen in vraag te stellen, aan te passen en/of buiten beschouwing te laten.

Er wordt in dit document ook geen reactie meer gegeven op opmerkingen die in n.a.v. het stakeholderoverleg bij een eerder ontwerprapport al zijn behandeld.

Zo werden opnieuw opmerkingen ontvangen over:

- het inrekenen van de ontwikkelingskosten voor windprojecten voor niet-gerealiseerde projecten.

CATEGORIE	REF.	OPMERKINGEN STAKEHOLDERS	REACTIE VEKA
	1.2.0.2	De waarde voor de specifieke investeringskost blijft ongewijzigd t.o.v. het VEKA-rapport 2020/2. De afgelopen periode werd echter gekenmerkt door een sterke stijging in grondstofprijzen voor de bouw van groenestroominstallaties en kwalitatieve WKK's op basis van biogas. Gegeven in het huidige ontwerprapport enkel wordt verwezen naar waarden uit voorgaande rapporten, waarin deze tendens nog niet werd meegenomen voor de OT-berekening, kan een toename in de specifieke investeringskosten voor de verschillende aangegeven representatieve projectcategorieën worden verwacht. Deze stijging in grondstofprijzen dient meegenomen te worden willen de berekende waarden representatief zijn voor de huidige situatie.	De waarde voor de investeringskost blijft ongewijzigd t.o.v. het VEKA-rapport 2020/2, omdat er gedurende het jaar 2020 geen nieuwe biogasinstallaties in dienst werden genomen die al konden worden bevestigd. Wat de laatste prijsontwikkelingen betreft, weten we op dit moment niet of die van blijvende aard zijn. Bovendien zou een aanpassing van de investeringskost geen impact hebben op de uiteindelijke steunhoogte, aangezien de bandingfactor voor alle biogascategorieën afgetopt wordt. De stijging van de grondstofprijzen zal moeten blijken uit de marktbevestiging van volgend jaar.
	1.2.0.3	De waarde voor de specifieke investeringskost blijft ongewijzigd t.o.v. het VEKA-rapport 2020/2. Echter, de onmiddellijk van toepassing zijnde (toekomstige) wijzigingen van het beleid inzake stikstof zullen nu en de komende jaren een direct effect hebben op de investeringskost van de vermelde projectcategorieën. Bijkomende kosten zullen immers optreden door de implementatie van noodzakelijke maatregelen ter beperking van NH3-emissies gelinkt aan mestverwerkingsactiviteiten en NOx-emissies veroorzaakt door het verbranden van biogas in een WKK-motor. Op heden is er nog onvoldoende duidelijkheid en cijfermateriaal om de mogelijke impact concreet te onderbouwen. Echter, Biogas-E vraagt met aandrang deze evolutie aandachtig op te volgen, gezien het effect op de specifieke investeringskost.	De waarde voor de investeringskost blijft ongewijzigd t.o.v. het VEKA-rapport 2020/2, omdat er gedurende het jaar 2020 geen nieuwe biogasinstallaties in dienst werden genomen die al konden worden bevestigd. Wat het stikstofbeleid betreft, hebben we op dit moment geen zicht op de invloed ervan op de investeringskost. Bovendien zou een aanpassing van de investeringskost geen impact hebben op de uiteindelijke steunhoogte, aangezien de bandingfactor voor alle biogascategorieën afgetopt wordt. De stijging van de investeringskost omwille van het stikstofbeleid zal moeten blijken uit de marktbevestiging van volgend jaar.

CATEGORIE	REF.	OPMERKINGEN STAKEHOLDERS	REACTIE VEKA
Biogas cat. 5/1a, cat 5/1b, cat 10/1a en cat 10/1b	I.2.1.1	De waarde voor de specifieke investeringskost blijft ongewijzigd t.o.v. het VEKA-rapport 2020/2. Echter, op 28 februari 2021 werd het besluit van de Vlaamse Regering gepubliceerd dat de plaatsing en de werking van debietmeters specificeert. Meer specifiek, moet op elk aan- of afvoerpunt van vloeibare meststromen, zowel dierlijke als andere mest, een debietmeter geplaatst worden. Aanvullend moeten ook alle relevante interne overgangen gemonitord worden met een debietmeter. Ten laatste op 1 januari 2022 moeten onder andere biogasinstallaties in regel zijn met dit nieuwe besluit. De regels van dit besluit zijn enkel van toepassing op vloeibare meststoffen en –stromen, en dus op de gespecificeerde projectcategorieën. De bijkomende kosten om te voldoen aan deze regelgeving werden, gegeven de verwijzing naar rapporten van voorgaande jaren (zie opmerking 2), niet in rekening gebracht bij de berekening van de specifieke investeringskost. Om representatief te zijn voor de huidige situatie is dit wel noodzakelijk.	De waarde voor de investeringskost blijft ongewijzigd t.o.v. het VEKA-rapport 2020/2, omdat er gedurende het jaar 2020 geen nieuwe biogasinstallaties in dienst werden genomen die al konden worden bevestigd. Wat de prijs van de debietmeter betreft, hebben we op dit moment onvoldoende onderbouwde prijsgegevens ontvangen, waardoor dit niet in rekening gebracht kan worden in de investeringskost. Bovendien zou een aanpassing van de investeringskost geen impact hebben op de uiteindelijke steunhoogte, aangezien de bandingfactor voor alle biogascategorieën afgetopt wordt. De stijging van de investeringskost omwille van de debietmeters zal moeten blijken uit de marktbevraging van volgend jaar.

////////////////////////////////////

CATEGORIE	REF.	OPMERKINGEN STAKEHOLDERS	REACTIE VEKA
	I.2.1.2	<p>In het VEKA-ontwerprapport 2021 wordt opnieuw een daling in de kosten van de ingaande stoffen becijferd t.o.v. het voorgaande rapport, namelijk van €12,6 per ton naar €11,5 per ton. Een rondvraag bij enkele Biogas-E-leden leert echter dat de prijs voor verschillende inputstromen, waaronder maïs en bepaalde OBAs, de afgelopen maanden sterk is gestegen. Deze prijs heeft een grote, directe impact op de rendabiliteit van een project. Gezien de stijging ervan een zeer recente trend betreft, werd deze normaal gezien nog niet in rekening gebracht bij de huidige OT-berekeningen. Echter, verwacht wordt dat deze trend zich zal verderzetten en ook duidelijk zal aftekenen in toekomstige bevragingen naar aanleiding van het VEKA-rapport. Biogas-E vraagt dan ook met aandrang de huidige trend indachtig te zijn alsook de verdere evolutie grondig te becijferen in bevragingen.</p>	<p>Op dit moment is het onduidelijk of de stijging van de prijs van de verschillende inputstromen van blijvende aard is. Dit zal moeten blijken uit de marktbevraging van volgend jaar.</p>
Biogas cat. 6/1a en 6/1b	I.2.2.1	<p>De waarden van de technische en financiële parameters voor GFT-vergisting werden overgenomen uit voorgaande rapporten, omwille van gebrek aan voldoende recentere gegevens over installaties in deze categorie. Zoals in de commentaar op het VEKA-ontwerprapport 2020/2 reeds werd aangehaald, is er sinds 2018 echter een derde GFT-vergister actief in Vlaanderen, waardoor er meer gegevens beschikbaar zijn voor de berekening van de OT voor deze projectcategorieën. De benodigde gegevens van deze installatie moeten bevroegd worden en mee in rekening gebracht worden bij de berekening van de technische en financiële parameters.</p>	<p>De gegevens van de nieuwe GFT-vergister werden via de marktbevraging 2020 opgevraagd. Deze gegevens werden gevalideerd op basis van de parameters van voorgaande rapporten en bleken vergelijkbaar. Aangezien het over gegevens gaat van één installatie en het VEKA de betrouwbaarheid van deze gegevens garandeert, werd beslist om de gegevens van voorgaande rapporten te gebruiken in plaats van de gegevens van de marktbevraging.</p>

CATEGORIE	REF.	OPMERKINGEN STAKEHOLDERS	REACTIE VEKA
WKK Algemeen	I.3.0.1	De verwachte gemiddelde jaarlijkse verandering van de vermeden kost voor elektriciteit door zelfafname ($i_{EL,ZA}$) wordt op 2.5% per jaar gelegd. De werkelijke indexatie zou lager dan 2.5% moeten liggen.	Prognoses maken voor de toekomst is lastig, zeker in een domein dat volop in transitie is. Geen enkel model kan juist inschatten wat de evolutie zal zijn. VITO maakte de prognoses voor het vorige OT-rapport. Afhankelijk van de aannames of het berekeningsmodel verschilden de resultaten. Er werd uiteindelijk besloten om de stijging naar beneden toe te herzien. Deze bijstelling werd globaal voor de hele OT-berekening als realistisch beschouwd en wordt ook dit jaar behouden.
	I.3.0.2	De verwachte gemiddelde jaarlijkse verandering van de operationele kosten (i_{OK}) zou 3% i.p.v. 2% moeten bedragen. De onderhoudsprijzen kennen de laatste jaren een stijging van ongeveer 3% in plaats van 2%.	Deze opmerking werd enkel geformuleerd voor WKK, terwijl de stakeholders van de andere technologieën, waar deze parameter eveneens gebruikt wordt, hier geen opmerking hebben geformuleerd. Het lijkt dan ook correct om deze index te behouden. Daarnaast wordt er voor deze stelling geen kwantitatieve onderbouwing aangeleverd.
	I.3.0.3	De verwachte gemiddelde jaarlijkse verandering van de brandstofprijs (i_B), de verwachte gemiddelde jaarlijkse verandering van de marktwaarde elektriciteit bij verkoop ($i_{EL,V}$) en de verwachte gemiddelde jaarlijkse verandering van de vermeden kost voor elektriciteit door zelfafname ($i_{EL,ZA}$) worden allen op 2.5% per jaar gelegd. De verwachte gemiddelde jaarlijkse verandering wordt geheel lineair verondersteld. Dit lijkt ons een over simplificatie van de werkelijkheid. Minstens tot 2026 stijgt de marktwaarde elektriciteit per jaar minder snel dan de brandstofprijs. Dit heeft ook een impact op de energiegcomponent in de waardering van de elektriciteit voor zelfafname. Na 2026 zal dit afhangen van een CRM.	Voor het antwoord wordt al deels verwezen naar punt I.3.0.1 hierboven. Het OT-model kan enkel rekening houden met een lineaire stijging. De door de VITO voorspelde jaarlijkse stijging van de verschillende prijzen vertoonde inderdaad een niet-lineair verloop. Deze niet-lineaire curve werd echter door een “best fit” herleid naar een lineaire functie die de exacte functie over de beleidstermijn het beste benaderd.

CATEGORIE	REF.	OPMERKINGEN STAKEHOLDERS	REACTIE VEKA
	I.3.0.4	De veronderstelde jaar 0 prijzen (P_B , $P_{EL,V}$, $P_{EL,ZA}$) zouden gebaseerd moeten zijn op een langere observatieperiode.	Het VEKA gaat akkoord met deze stelling. Daarom werd er een besluitwijziging (art. 15 en 16 van het <i>Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de steun voor energetische renovatieprojecten van noodkoopwoningen en de energielening van 16 juli 2021</i>) ingevoerd waarbij de periode voor het bepalen van de elektriciteitsprijzen op basis van de ENDEX niet langer op 12 maanden vastligt maar op 24 maanden.
WKK cat. 2, cat. 3, cat. 4, cat. 4/1, en cat. 7	I.3.1.1	Ten opzichte van het ontwerprapport 2021 is er een sterke daling of stagnatie op te tekenen van de specifieke investeringskost per vermogensseenheid. Dit lijkt ons niet conform de huidige marktsituatie om verschillende redenen (nieuwe technische vereisten C10/11, stijging grondstofprijzen en stikstofbeleid).	De specifieke investeringskost in het rapport is enkel gebaseerd op cijfers van gerealiseerde projecten, waarbij deze gegevens worden aangeleverd door de sector. Korte termijn prijsstijgingen van bepaalde onderdelen of grondstoffen worden nooit afzonderlijk verrekend in de totale investeringskosten. De methode voor de bepaling van de specifieke investeringskost is onveranderd gebleven ten opzichte van de voorgaande rapporten.

Opmerkingen en reacties bij Ontwerprapport - deel 3

CATEGORIE	REF.	OPMERKINGEN STAKEHOLDERS	REACTIE VEKA
Algemeen	III.0.1	Het productiepad voor groene stroomproductie uit biogas tegen 2030 houdt onvoldoende rekening met de huidige trends en evoluties.	<p>In de analyse werd er rekening gehouden met dat er na de initiële steunperiode voor biogasinstallaties verschillende verlengingsmogelijkheden zijn. Voor de verlengingen o.b.v. een specifieke bandingfactor is de berekeningsmethodiek opgenomen in bijlage III/4 van het Energiebesluit.</p> <p>Bij de berekening van het rendement voor de vijfjarige verlengingsperiode wordt daarbij volgens de berekeningsmethodiek rekening gehouden met de kost voor noodzakelijke vervangingsinvesteringen.</p> <p>Het financieel rendement dat bij een verlenging o.b.v. een specifieke bandingfactor wordt vooropgesteld, is voor biogasinstallaties in principe hoger dan dat van een nieuw project binnen de vergelijkbare projectcategorie. Het is dus - zeker gezien de bandingfactor voor een vergelijkbaar nieuw project wordt afgetopt - niet logisch te veronderstellen dat een investeerder zijn reeds gerealiseerde project niet verder zal uitbaten, aangezien hij een hoger rendement kan bereiken o.b.v. de verlengingsregeling dan o.b.v. een nieuw project, dat steeds bijkomende onzekerheden met zich meedraagt (bvb. op vlak van de nodige vergunningen).</p> <p>We stellen vast dat de vollasturenverlenging voor heel wat installaties meerdere jaren kan duren waardoor heel wat bestaande installaties tegen 2030 nog gebruik kunnen maken van verlengingsopties. Daarnaast wordt er verondersteld dat een aantal vergistingsinstallaties verder uitgebraat kunnen worden zonder steun, zoals bijvoorbeeld</p>

Projectcategorieën met een startdatum vanaf 1/1/2022

1 REPRESENTATIEVE PROJECTCATEGORIEËN GS

wind:

- 1 a nieuwe installaties met betrekking tot windenergie op land met een bruto nominaal vermogen per turbine > 300 kWe en < 2,5 MWe
  - i waarbij het project voorziet in burgerparticipatie: cat 4a;
  - ii die niet vallen onder cat 4a: cat 4b;
- b nieuwe installaties met betrekking tot windenergie op land met een bruto nominaal vermogen per turbine $\geq$ 2,5 MWe en $\leq$ 4,5 MWe
  - i waarbij het project voorziet in burgerparticipatie: cat 4/1a;
  - ii die niet vallen onder cat 4/1a: cat 4/1b;

biogasinstallaties:

- 2 a nieuwe biogasinstallaties met een bruto nominaal vermogen > 10 kWe en $\leq$ 5 MWe:
  - voor de vergisting van mest- en/of land- en tuinbouwgerelateerde stromen of van andere organische-biologische stoffen of afvalstoffen met uitsluiting van
    - 1) van
      - a. Biogasinstallaties op stortgas
      - b. Biogasinstallaties met vergisting van afvalwater, afvalwaterzuiveringsslib, rioolwater of rioolwaterzuiveringsslib
      - c. Biogasinstallaties voor GFT-vergisting bij een bestaande composteringsinstallatie
        - i. waarbij het project voorziet in burgerparticipatie: cat 5/1a;
        - ii. die niet vallen onder cat 5/1a: cat 5/1b;
    - 2) voor GFT-vergisting bij bestaande composteringsinstallatie
      - i. waarbij het project voorziet in burgerparticipatie: cat 6/1a;
      - ii. die niet vallen onder cat 6/1a: cat 6/1b;
- b¹⁾ nieuwe biogasinstallaties met een bruto nominaal vermogen > 5 MWe en $\leq$ 20 MWe:
  - voor de vergisting van mest- en/of land- en tuinbouwgerelateerde stromen of van andere organische-biologische stoffen of afvalstoffen, met uitsluiting van
    - a. Biogasinstallaties op stortgas
    - b. Biogasinstallaties met vergisting van afvalwater, afvalwaterzuiveringsslib, rioolwater of rioolwaterzuiveringsslib
    - c. Biogasinstallaties voor GFT-vergisting bij een bestaande composteringsinstallatie
      - i. waarbij het project voorziet in burgerparticipatie: cat 10/1a;
      - ii. die niet vallen onder cat 10/1a: cat 10/1b;

b ingrijpende wijzigingen voor de vergisting van mest- en/of land- en tuinbouwgerelateerde stromen of van andere organisch-biologische stoffen of afvalstoffen, met uitsluiting van kwalitatieve warmte-krachtinstallaties op stortgas of biogas, afkomstig van vergisting van afvalwater, afvalwaterzuiveringsslib, rioolwater, rioolwaterzuiveringsslib of GFT afval : cat 6/1.b;

kwalitatieve warmtekrachtinstallaties met een bruto nominaal vermogen > 1 MWe en ≤ 20MWe met turbines op:

a gas:

- nieuwe installaties: cat 7.a.1;
- ingrijpende wijzigingen: cat 7.a.2;

7

b stoom:

- 1) nieuwe installaties: cat 7.b.1;
- 2) ingrijpende wijzigingen: cat 7.b.2;

c) beide:

- 1) nieuwe installaties: cat 7.c.1;
- 2) ingrijpende wijzigingen: cat 7.c.2;

